

COMUNICARE A COMISIEI

Orientări privind exercitarea liberei circulații a lucrătorilor pe perioada epidemiei de COVID-19

(2020/C 102 I/03)

Criza provocată de Covid-19 a dus la introducerea unor măsuri fără precedent în statele membre ale UE, inclusiv reintroducerea controalelor la frontierele lor interne. *Orientările privind măsurile de gestionare a frontierelor în vederea protejării sănătății și a asigurării disponibilității mărfurilor și serviciilor esențiale* ⁽¹⁾ au prevăzut principiile unei abordări integrate a gestionării eficiente a frontierelor, în vederea protejării sănătății publice, menținând totodată integritatea pieței interne. Potrivit punctului 23 din orientările respective, statele membre trebuie să permită și să faciliteze trecerea frontierei de către lucrătorii frontalieri, în special, dar nu exclusiv, de către cei care lucrează în sectorul asistenței medicale și în cel alimentar, precum și în alte servicii esențiale (de exemplu, îngrijirea copiilor, îngrijirea persoanelor în vârstă, personalul critic pentru serviciile de utilități publice), pentru a asigura continuarea activității profesionale.

Deși restricțiile privind dreptul la libera circulație a lucrătorilor pot fi justificate din motive de politică publică, de siguranță publică sau de sănătate publică, acestea trebuie să fie necesare, proporționale și bazate pe criterii obiective și nediscriminatorii.

Lucrătorii frontalieri, lucrătorii detașați ⁽²⁾ și lucrătorii sezonieri locuiesc într-o țară, dar lucrează în alta. Mulți dintre ei au o importanță crucială pentru statul membru gazdă, de exemplu pentru sistemul de sănătate, pentru furnizarea altor servicii esențiale, inclusiv instalarea și întreținerea echipamentelor și a infrastructurilor medicale, sau pentru asigurarea aprovizionării cu mărfuri. Este esențial așadar să existe o abordare coordonată la nivelul Uniunii Europene, care să le permită acestor lucrători să treacă în continuare frontierele interne.

În urma apelului Consiliului European ⁽³⁾ către Comisie de a se ocupa de situația lucrătorilor transfrontalieri și sezonieri care trebuie să poată să-și continue activitățile esențiale, evitând în același timp răspândirea mai departe a virusului, precum și ținând seama de *Orientările privind măsurile de gestionare a frontierelor în vederea protejării sănătății și a asigurării disponibilității mărfurilor și serviciilor esențiale*, în special punctul 23, orientările prezentate mai jos invită statele membre să ia măsuri specifice pentru a asigura o abordare coordonată la nivelul UE ⁽⁴⁾. Ele se referă la lucrătorii menționați mai sus, în special la cei care trebuie să treacă frontierele pentru a ajunge la locul de muncă deoarece exercită ocupații critice, respectiv desfășoară activități legate de serviciile esențiale. Același lucru se aplică și în cazurile în care lucrătorii menționați folosesc un stat membru doar ca țară de tranzit pentru a ajunge în alt stat membru. Prezentele orientări nu aduc atingere măsurilor specifice prezentate în *Comunicarea referitoare la implementarea culoarelor verzi* ⁽⁵⁾ sau în *Orientările privind facilitarea operațiunilor de transport aerian de mărfuri în perioada epidemiei de COVID-19* ⁽⁶⁾.

Statele membre trebuie să trateze în același mod lucrătorii independenți care exercită ocupațiile critice enumerate în liniile directe.

Lucrători care exercită ocupații critice

1. În anumite părți ale UE, în special în regiunile de frontieră, lucrătorii frontalieri exercită ocupații critice, pentru care deplasarea transfrontalieră fără obstacole este esențială. Restricțiile introduse de statele membre în ceea ce privește trecerea frontierelor pot să genereze dificultăți suplimentare sau chiar să împiedice eforturile de combatere a crizei provocate de Covid-19.

⁽¹⁾ C(2020) 1753 final

⁽²⁾ Lucrători care sunt trimiși temporar de angajatorul lor situat într-un stat membru să lucreze într-un alt stat membru pentru a furniza un serviciu.

⁽³⁾ Punctul 4 din declarația comună a membrilor Consiliului European din 26 martie 2020.

⁽⁴⁾ Liniile directe privind punerea în aplicare a restricției temporare a călătoriilor neesențiale către UE, facilitarea modalităților de tranzit pentru repatrierea cetățenilor UE și efectele asupra politicii în domeniul vizelor C(2020) 2050 final conțin măsuri privind lucrătorii frontalieri și sezonieri din țări terțe.

⁽⁵⁾ C(2020) 1897 final.

⁽⁶⁾ C(2020) 2010 final

2. Libera circulație continuă a tuturor lucrătorilor cu ocupații critice, inclusiv a lucrătorilor frontalieri și a lucrătorilor detașați, este esențială. Statele membre trebuie să le permită lucrătorilor să intre pe teritoriul statului membru gazdă și să aibă acces neîngrădit la locul lor de muncă, dacă aceștia exercită cu precădere una dintre următoarele ocupații ⁽⁷⁾:
- lucrători în ocrotirea sănătății, inclusiv personal paramedical;
 - personal de îngrijire în serviciile de ocrotire a sănătății, inclusiv persoane care lucrează în domeniul îngrijirii copiilor, a persoanelor cu handicap și a persoanelor în vârstă;
 - cercetători științifici în domenii legate de sănătate;
 - lucrători din industria farmaceutică și cea a dispozitivelor medicale;
 - lucrători implicați în aprovizionarea cu bunuri, în special pentru lanțul de aprovizionare cu medicamente, materiale medicale, dispozitive medicale și echipamente de protecție individuală, inclusiv în ceea ce privește instalarea și întreținerea acestora;
 - specialiști în informatică și comunicații;
 - tehnicieni în informatică și comunicații și alți tehnicieni pentru întreținerea de bază a echipamentelor;
 - specialiști în domeniul ingineriei, cum ar fi tehnicieni energeticieni, ingineri energeticieni și tehnicieni electricieni;
 - persoane care lucrează la infrastructuri critice sau esențiale în alt mod;
 - specialiști asimilați în știință și inginerie (inclusiv tehnicieni în domeniul hidrocentralelor);
 - lucrători în servicii de protecție;
 - pompieri/polițiști/paznici de penitenciare/paznici/personal din serviciile de protecție civilă;
 - meseriași și lucrători în industria alimentară și lucrători din domeniul mentenanței;
 - operatori la mașini și utilaje pentru fabricarea produselor alimentare și a altor produse similare (inclusiv operatori la fabricarea produselor alimentare);
 - lucrători din domeniul transporturilor ⁽⁸⁾, în special:
 - șoferi de autoturisme, de camionete și de motociclete ⁽⁹⁾, șoferi de camioane grele și șoferi de autobuze (inclusiv șoferii de autobuze și tramvaie) și șoferi de ambulanțe, inclusiv conducătorii auto care transportă ajutoarele oferite în cadrul mecanismului de protecție civilă al Uniunii și cei care transportă cetățeni UE repatriați dintr-un alt stat membru la locul lor de origine;
 - piloți;
 - mecanici de locomotivă; inspectori de vagoane, personalul din atelierele de întreținere, precum și personalul administratorilor de infrastructură implicat în gestionarea traficului și alocarea capacităților;
 - lucrătorii din navigația maritimă și din navigația interioară;
 - pescari;
 - personalul instituțiilor publice, inclusiv al organizațiilor internaționale, cu funcții de importanță critică.
3. Comisia îndeamnă statele membre să instituie proceduri specifice rapide și ușoare pentru trecerea frontierelor cu flux regulat de lucrători frontalieri și detașați, pentru a asigura trecerea fără probleme a acestora. Acest lucru poate fi realizat, de exemplu, dacă este cazul, prin intermediul unor culoare speciale la frontieră pentru acești lucrători sau al unor autocolante specifice recunoscute de statele membre învecinate, pentru a facilita accesul acestora pe teritoriul statului membru unde își desfășoară activitatea. De asemenea, Comisia va consulta în regim de urgență Comitetul tehnic privind libera circulație a lucrătorilor pentru a identifica cele mai bune practici care pot fi extinse la toate statele membre pentru a le permite acestor lucrători să își exercite ocupațiile esențiale fără obstacole nejustificate.

⁽⁷⁾ Categoriile respectă clasificarea ESCO (clasificarea europeană a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor), care este clasificarea europeană multilingvă a aptitudinilor, competențelor, calificărilor și ocupațiilor. A se vedea <https://ec.europa.eu/esco/portal/howtouse/21da6a9a-02d1-4533-8057-dea0a824a17a?resetLanguage=true&newLanguage=ro>

⁽⁸⁾ A se vedea orientările specifice suplimentare privind lucrătorii din domeniul transporturilor în C(2020) 1897 final – Comunicarea Comisiei referitoare la implementarea culoarelor verzi în temeiul Orientărilor privind măsurile de gestionare a frontierelor în vederea protejării sănătății și a asigurării disponibilității mărfurilor și serviciilor esențiale.

⁽⁹⁾ Șoferii de motociclete numai atunci când transportă materiale medicale, dispozitive medicale sau echipamente individuale de protecție.

Controale medicale

4. Controalele medicale pentru lucrătorii frontalieri și cei detașați trebuie să fie efectuate în aceleași condiții ca și pentru resortisanții care exercită aceleași ocupații.
5. Controlul medical poate fi efectuat înainte sau după trecerea frontierei, în funcție de infrastructura disponibilă, pentru a se asigura fluiditatea traficului. Statele membre trebuie să se coordoneze pentru a efectua controale medicale de o singură parte a frontierei, pentru a se evita suprapunerile și perioadele de așteptare. Verificările și controalele medicale nu trebuie să impună părăsirea autovehiculelor de către lucrători și trebuie, în principiu, să se bazeze pe măsurarea electronică a temperaturii corporale. Verificarea temperaturii lucrătorilor nu ar trebui efectuată, în mod normal, de mai mult de trei ori în aceeași zi. În cazul în care lucrătorul are febră și autoritățile de frontieră consideră că acestuia nu ar trebui să i se permită să continue călătoria, lucrătorul respectiv trebuie să beneficieze de acces la asistență medicală corespunzătoare, în aceleași condiții ca și resortisanții statului membru în care este încadrat în muncă. Informațiile privind această persoană trebuie să fie comunicate statului membru învecinat.
6. În ceea ce privește lucrătorii din domeniul transporturilor menționați la punctul 19 din *Comunicarea referitoare la implementarea culoarelor verzi*, se aplică măsurile specifice de control medical menționate în orientările respective.

Alți lucrători

7. Statele membre trebuie să permită lucrătorilor frontalieri și detașați să treacă în continuare frontierele pentru a ajunge la locul de muncă, în cazul în care munca în sectorul în cauză este încă permisă în statul membru gazdă.
8. În situațiile care ar putea conduce la o schimbare în statul membru de asigurare al lucrătorului ⁽¹⁰⁾, statele membre trebuie să facă uz de excepția prevăzută la articolul 16 din Regulamentul (CE) nr. 883/2004 ⁽¹¹⁾, pentru a menține neschimbată asigurarea socială pentru lucrătorul în cauză. Pentru a solicita aplicarea acestei excepții, angajatorul trebuie să adreseze o cerere statului membru a cărui legislație solicită să i se aplice lucrătorul.

Lucrători sezonieri

9. Unele sectoare ale economiei, în special sectorul agricol, se bazează în mare măsură, în mai multe state membre, pe lucrătorii sezonieri din alte state membre. Pentru a răspunde deficitelor de forță de muncă din aceste sectoare ca urmare a crizei, statele membre trebuie să facă schimb de informații cu privire la diferitele lor necesități, de exemplu prin intermediul canalelor stabilite ale Comitetului tehnic privind libera circulație a lucrătorilor. Se reamintește că, în anumite circumstanțe, lucrătorii sezonieri din agricultură îndeplinesc funcții critice de recoltare, de plantare sau de îngrijire. Într-o astfel de situație, statele membre trebuie să-i trateze pe acești lucrători în același mod ca pe lucrătorii care exercită ocupațiile critice menționate mai sus. Totodată, statele membre trebuie să le permită acestor lucrători să treacă în continuare frontierele pentru a lucra, în cazul în care munca în sectorul în cauză este încă permisă în statul membru gazdă. Statele membre trebuie, de asemenea, să comunice angajatorilor necesitatea de a asigura o protecție adecvată a sănătății și a siguranței.
10. Comisia îndeamnă statele membre să instituie proceduri specifice pentru a asigura circulația fără dificultăți a acestor lucrători și, de asemenea, va apela la Comitetul tehnic privind libera circulație a lucrătorilor pentru a identifica cele mai bune practici care pot fi extinse la toate statele membre pentru a le permite acestor lucrători să își exercite ocupațiile fără obstacole nejustificate.

⁽¹⁰⁾ În cazul pluriactivității în două state membre, și anume când un lucrător frontieră care lucrează în prezent atât în statul membru de încadrare în muncă, cât și în statul membru de reședință și este asigurat în statul membru de încadrare în muncă deoarece activitatea sa în statul membru de reședință nu este substanțială depășește pragul de 25 % din timpul de lucru ca urmare a măsurilor de izolare luate de anumite state membre.

⁽¹¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială.